

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران
ستاد انتخابات
دبیر خانه

انتخابات

(رسانه های بیگانه)

هفدهم اردیبهشت ۱۳۹۶ - شماره ۳۶

عنوان.....	صفحه.....
مقدمه:.....	۱
فضای تبلیغی رسانه های بیگانه درباره انتخابات ریاست جمهوری.....	۲
الف - اصرار بر دوقطبی سازی فضای انتخابات با محوریت رئیسی - روحانی.....	۲
ب - تاکید بر تشتت جریان اصولگرا در برابر ائتلاف اصلاح / اعتدال.....	۳
۱- القاء تشتت و چنددستگی در جریان اصولگرا.....	۳
۱-۱- جبهه پایداری علیه محمدباقر قالیباف!.....	۳
۱-۲- چهاردستگی اصولگرایان؛ ناتوانی آنها در رسیدن به اجماع.....	۴
۱-۳- اجماع اصولگرایان؛ منوط به مداخله ای از بیرون!.....	۵
۱-۴- نامزدی رئیسی؛ زمینه ساز حمایت اصولگرایان میانه رو از روحانی!.....	۵
۲- تاکید بر ضرورت یکپارچگی ائتلاف اصلاح/اعتدال با محوریت روحانی.....	۶
۱-۲- حمایت خاتمی از نامزدی روحانی؛ تضمین رای اصلاح طلبان برای روحانی.....	۶
۲-۲- لزوم کناره گیری جهانگیری: برای ماندن نیامده بود!.....	۷
ج - هراس افکنی با هدف مهندسی فضای انتخابات.....	۷
۱- انتخاب نشدن روحانی یعنی قوت گرفتن احتمال بازگشت تحریم ها.....	۷
۲- پیروزی رئیسی یا قالیباف، پایانی بر سرمایه گذاری خارجی در ایران!.....	۷
۳- انتخابات ریاست جمهوری، تقابل دو دیدگاه اقتصاد مقاومتی یا تعامل با جهان!!.....	۸
۴- تلاش روحانی برای بسیج طبقه متوسط با دوقطبی " دولت فشار - دولت تدبیر".....	۸
د- تعیین دستور کار: ضرورت تاکید روحانی بر هزینه های سنگین نظامی گری در منطقه.....	۹
ه - مناظره دوم: ارزیابی عملکرد نامزدهای جریان های اعتدال و اصولگرا.....	۹
۱- عملکرد موفق جریان اعتدال؛ روحانی پیشرو و جهانگیری در سایه.....	۹
۱-۱- مناظره انتخاباتی دوم؛ روحانی فعال تر و جهانگیری در سایه.....	۹
۱-۲- ضعف جهانگیری فرصتی برای ظهور و بروز روحانی.....	۹
۱-۳- استراتژی جریان اعتدال گرا در مناظره دوم؛ دفاع فعال و مستدل.....	۱۰
۱-۴- فرصت نابرابر جریان اعتدال گرا و اصول گرا برای پرداختن محور امنیت ملی.....	۱۰
۲- مناظره انتخاباتی دوم؛ جریان اصول گرا محوریت قالیباف و انسجام بیشتر.....	۱۰
۲-۱- رویکرد منسجم و تهاجمی جبهه اصولگرا.....	۱۰
۲-۲- مناظره انتخاباتی دوم؛ قالیباف با برنامه اقتصادی منسجم و قوی.....	۱۱
۲-۳- قالیباف یا رئیسی؟! ابهام اصولگرایان درباره نامزد نهایی.....	۱۱
۲-۴- مناظره انتخاباتی دوم؛ کلی گویی رئیسی و پیشی گرفتن قالیباف در جبهه اصول گرا.....	۱۱
۲-۵- استراتژی جریان اصول گرا در مناظره دوم؛ هجمه برای کشاندن انتخابات به دور دوم.....	۱۱

- ۶-۲- مناظره انتخاباتی دوم؛ قالیباف دنباله روی احمدی نژاد ۱۲
- ۷-۲- مناظره انتخاباتی دوم؛ رئیسی بهتر از قبل و خروج از سایه قالیباف!! ۱۲
- ۸-۲- رئیسی در موضع ضعف به دلیل تعارض در گفتار و کردار ۱۲
- ۹-۲- مناظره های انتخاباتی؛ تله ۴ درصدی قالیباف برای خود!! ۱۲
- و - مناظره های انتخاباتی؛ دعوای درون حکومتی و ضرورت تحریم ۱۲
- ۱- مناظره انتخاباتی دوم؛ اختلاف خانوادگی در حکومت و بی اعتنایی به مردم ۱۲
- ۲- مناظره های انتخاباتی؛ قالیباف فاقد صلاحیت و روحانی فاقد اراده برای تغییر ۱۳
- ۳- مناظره های انتخاباتی؛ نمایش دموکراسی و تحریم مشارکت سیاسی ۱۳

فضای تبلیغی رسانه‌های بیگانه در بررسی رقابت‌های انتخابات ریاست جمهوری ایران، گویای یک واقعیت است و آن مهندسی انتخابات به نفع طیف اصلاح - اعتدال است. این رسانه‌ها به ویژه تلویزیون‌های بی‌بی‌سی و من و تو که بر طبل دوقطبی‌نمایی انتخابات پیش رو می‌کوبند؛ از سویی شکاف و چنددستگی در جریان اصولگرا را طرح و برجسته می‌کنند، از سوی دیگر به نوعی لزوم کناره‌گیری اسحاق جهانگیری به نفع حسن روحانی را یادآور می‌شوند و در گام بعدی ضمن فضاسازی علیه نامزدهای جریان اصولگرا (رئییسی و قالیباف) از پیامدها و تبعات بین‌المللی شکست روحانی یا به عبارتی دیگری پیروزی یکی از نامزدهای اصولگرا این در انتخابات ریاست جمهوری می‌گویند.

براین اساس، رسانه‌های بیگانه به بهانه حمایت جبهه پایداری و جامعه مدرسین حوزه علمیه قم از نامزدی ابراهیم رئیسی، از مقاومت قالیباف در برابر فشارهای گروه‌های اصلی اصولگرا در برابر انصراف از نامزدی به نفع رئیسی می‌گویند؛ این در حالی است که این رسانه‌ها درباره موضوع نامزدی اسحاق جهانگیری و اینکه وی تا کجا ادامه خواهد داد، یادآور می‌شوند «... آقای جهانگیری نامزد احتیاطی بود یعنی براساس شایعاتی که آقای روحانی ممکن است ردصلاحیت بشود افراد یک مقدار تندروتر از جریان مقابل وارد مناظره‌ها بشوند ولی به هر حال از کنار گذاشتن آقای احمدی نژاد به دلایل متعدد و افرادی مثل آقای زاکانی و امثالهم که ممکن بود تهاجمی بیابند و به هر حال از هر شیوه‌ای هم استفاده نکنند الان تا حدی متفی است...»^۱

در واقع تاکید رسانه‌های بیگانه بر ضرورت یکپارچگی طیف اصلاح و اعتدال (درخواست خاتمی برای حمایت از روحانی و کناره‌رفتن اسحاق جهانگیری) در حالی است که در فضای رسانه‌های بیگانه تلاش می‌شود به نوعی اختلاف‌ها در جریان اصولگرا برجسته شود «در میان اصولگرایان یک تفرق جدی ایجاد شده است...»^۲ ... «از آنجا که اصولگرایان همچنان دچار تشتت آرا هستند، آیا هیچ نشانه‌ای از توافق اصولگرایان بر روی یکی از نامزدها مثلاً آقای رئیسی، دیده می‌شود؟، در این حالت، آیا ممکن است آقای قالیباف برای کناره‌گیری آماده باشد؟!»^۳ «کاملاً دقیق هست (چنددستگی اصولگرایان) و آن مسئله‌ای که مدت‌ها برای اصلاح طلبان به هر حال آنها را دچار مشکل می‌کرد الان برای محافظه‌کاران و اصولگرایان هست که مشکل ایجاد کرده...»^۴ ارزیابی مناظره دوم نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری دیگر محوری بوده که رسانه‌ها به آن پرداخته‌اند در این زمینه اگرچه گفته می‌شود نامزدهای اصولگرا منسجم‌تر و هماهنگ‌تر از مناظره اول ظاهر شدند ولی آنچه که مورد تاکید رسانه‌های بیگانه است ضرورت‌نمایی ورود تیم دولت (روحانی و جهانگیری) به موضوعاتی است که به گفته رسانه‌های بیگانه می‌تواند برای طیف اصلاح - اعتدال در روزهای مانده به برگزاری انتخابات موج‌آفرینی اجتماعی کند؛ زیرا هیچ‌یک از نامزدها نتوانسته‌اند آراء خاکستری را به طرف خود جذب کنند.

۱ - رضا علیجانی فعال ملی مذهبی و تحلیلگر مسائل ایران از پاریس در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۳

۲ - علیرضا نامور حقیقی، تحلیلگر مسایل سیاسی ایران از تورنتوی کانادا، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۴

۳ - بی بی سی - ۹۶/۲/۱۴

۴ - امید معماریان، روزنامه نگار در گفتگو با تلویزیون من و تو - ۹۶/۲/۱۳

الف - اصرار بر دوقطبی سازی فضای انتخابات با محوریت رئیسی - روحانی

« شمارش معکوس برای انتخابات ایران در حالی شروع شده که وزنه های اصلی این رقابت ها کم کم مشخص می شوند در جناح اصولگرایان ابراهیم ریسی حالا از حمایت گروه های بیشتری برخوردار است جبهه پایداری سرانجام سکوتش را شکسته و از نامزدی ابراهیم ریسی حمایت کرده.. جامعه مدرسین قم هم به گروه حامیان ریسی پیوست با این حساب آقای ریسی که قبلا از حمایت جمنا یا جبهه مردمی نیروهای انقلاب برخوردار بود حالا دو گروه شاخص دیگر را هم پشت سرش دارد نشانه ای از وفاق بیشتر اصولگرایان برای پیروزی در انتخابات، از سوی دیگر در جبهه مقابل اصلاح طلبان امروز استراتژی چهار سال پیش را تکرار کردند محمد خاتمی دوباره حمایتش را از حسن روحانی اعلام کرده .. اگر آقای جهانگیری به وقتش کنار بکشد و میدان را برای حسن روحانی خالی کند .. حمایت گروه های اصلی اصولگرایان از ریسی و پشتیبانی محمد خاتمی از روحانی فعلا این دو نامزد انتخاباتی را میدان دار اصلی رقابت های پیش رو کرده است.»^۵

«شانزده روز مانده به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، به نظر می رسد که به رغم همه حرف و حدیث ها، و شاید کمی زودتر از آنچه از قبل مقرر شده بود، نام دو رقیب اصلی مشخص تر از همیشه شده و اکنون نه تنها روشن است که کدام یک از نامزدها بختی برای پیروزی ندارند، بلکه مهم تر از آن، پرده از چهره های پوششی نیز تقریباً دیگر کنار رفته است. هم جناح اصلاحی - اعتدالی جمهوری اسلامی و هم جناح اصولگرا، با آنکه هنوز دو هفته فرصت تبلیغاتی و از جمله دو مناظره تلویزیونی باقی مانده است، با اعلام حمایت رسمی از نامزدهای مورد نظر، شانس دیگر نامزدهای نزدیک به جناح خود را عملاً از بین برده اند.»^۶

«محمد خاتمی، که از او به عنوان رهبر جبهه اصلاحات یاد می شود در سخنانی بار دیگر بر حمایت همه اصلاح طلبان و از جمله اسحاق جهانگیری از حسن روحانی در انتخابات ریاست جمهوری تاکید کرده است تا اگر اندک تردیدی هم در مورد باقی ماندن معاون اول رییس جمهوری در میدان رقابت باقی مانده بود، برطرف شود و بیش و پیش از همه خیال حسن روحانی و طرفداران او آسوده شود ... همین وضعیت در جناح منتقد دولت نیز دیده می شود. با آنکه نزدیکان به محمد باقر قالیباف بارها گفته اند که او به سود ابراهیم ریسی از رقابت ها کناره نخواهد گرفت، اعلام موضع دو تشکل اصلی در جریان اصولگرا، امیدهای او برای باقی ماندن معنادار در میدان رقابت را کمرنگ تر از همیشه کرده است. جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و جبهه پایداری از تشکل های اصلی و پرنفوذ اصولگرا رسماً ابراهیم ریسی را نامزد اصلح و مورد حمایت خود خوانده اند.»^۷

«شیوه و رفتار تبلیغاتی این دو نامزد هم، مانند دو نامزد جناح اصلاحی - اعتدالی به اندازه کافی گویا است در حالی که ابراهیم ریسی بیش از هر نامزد دیگری، حتی حسن روحانی، بر سفرهای استانی و سخنرانی در جمع مردم شهرهای

^۵ - تلویزیون بی بی سی - ۹۶/۲/۱۳

^۶ - جمشید برزگر تحلیلگر بی بی سی در امور ایران - ۹۶/۲/۱۳

^۷ - جمشید برزگر تحلیلگر بی بی سی در امور ایران - ۹۶/۲/۱۳

مختلف متمرکز شده، محمد باقر قالیباف جز سه چهار سفر کم دامنه برای شرکت در مراسمی خاص، پایش را برای تبلیغات از تهران بیرون نگذاشته است. به همین میزان پوشش خبرهای این دو نامزد در رسانه های اصولگرا هم با هم قابل مقایسه نیست. بنابراین، می توان از هم اکنون پیش بینی کرد که محمد باقر قالیباف هم نقشی مشابه اسحاق جهانگیری را در این انتخابات بازی می کند و صداقت او در واقعی بودن نامزدی اش به همان اندازه می تواند مورد سوال واقع شود. شاید تنها تفاوت این دو در این باشد که اسحاق جهانگیری بسیار راحت تر و با ارج و قرب کناره گیری خود را خواهد پذیرفت و محمد باقر قالیباف تا آنجا که ممکن است مقاومت خواهد کرد، اما همین مقاومت می تواند کنار زدن او را خشن تر سازد. اظهارات مرتضی آقا تهرانی، دبیرکل جبهه پایداری می تواند نشان دهد که این خشونت تا کجا می تواند پیش رود. او گفته است: "اگر صالح برای اصلح کنار نرود، خائن است." و در این میان، کیست که نداند صالح کدام و اصلح کدام نامزد است؟^۸

«اگر تکلیف این چهار نامزد (روحانی، جهانگیری، قالیباف و رئیسی) روشن شود، تکلیف رقابت این دوره هم روشن خواهد شد؛ حتی اگر دو نامزد دیگر، مصطفی میرسلیم و مصطفی هاشمی طبا مشخص نکرده و یا نکنند که تا آخر در میدان رقابت باقی می مانند یا نه. در واقع، حضور یا عدم حضور آنها، تاثیری بر روند و نتایج انتخابات نخواهد داشت. میزان تبلیغات این دو، حتی از تبلیغات نامزدهای پوششی کمتر است و هیچ یک حامیان پر قدرتی ندارند، هرچند وضع آقای میرسلیم به خاطر حمایت حزب موفقه اسلامی از او، اندکی بهتر از وضع آقای هاشمی طبا است. این دو در مناظره اول هم به کلی در حاشیه بودند و در کارزارهای تبلیغاتی خود نتوانسته اند توجهی برانگیزند و نشانه ای هم وجود ندارد که بتوانند تغییری در این وضعیت ایجاد کنند. شاید تنها رقابت آنها با یکدیگر و بر سر این باشد که کدام یک پس از دو نامزد اصلی به عنوان نفر سوم معرفی خواهد شد.»^۹

ب - تاکید بر تشتت جریان اصولگرا در برابر ائتلاف اصلاح / اعتدال

۱- القاء تشتت و چنددستگی در جریان اصولگرا

۱-۱- جبهه پایداری علیه محمدباقر قالیباف!

«مرتضی آقا تهرانی، دبیرکل جبهه پایداری انقلاب اسلامی، در اظهارنظری در مورد کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری ایران گفت: "صالح اگر برای اصلح کنار نرود خائن است." .. به نظر می رسد منظور دبیرکل جبهه پایداری از کاندیداهای "صالح" دیگر که باید به نفع آقای رئیسی کناره گیری کنند، محمدباقر قالیباف و مصطفی میرسلیم دو نامزد دیگر اصولگرای انتخابات باشند ... اعلام حمایت جبهه پایداری از ابراهیم رئیسی، پس از آن صورت گرفته که جامعه مدرسین حوزه علمیه قم نیز با صدور اطلاعیه ای آقای رئیسی را "نامزد اصلح" دانسته است. با این حال، هنوز جامعه روحانیت مبارز به طور رسمی در مورد نامزد مورد حمایت خود در انتخابات ریاست جمهوری اعلام موضع نکرده است. ابراهیم رئیسی و محمدباقر قالیباف، هر دو به نمایندگی از جبهه مردمی نیروهای انقلاب اسلامی (جمنا) در انتخابات حضور یافته اند. این جبهه، مهمترین ائتلاف انتخاباتی شکل های اصولگرای ایران در انتخابات ریاست

^۸ - جمشید برزگر تحلیلگر بی بی سی در امور ایران - ۹۶/۲/۱۳

^۹ - جمشید برزگر تحلیلگر بی بی سی در امور ایران - ۹۶/۲/۱۳

جمهوری ۱۳۹۶ است. هنوز مشخص نیست که این دو کاندیدای اصولگرا، در انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۶ با همدیگر رقابت می کنند یا اینکه یکی به نفع دیگری کنار می رود.»^{۱۰}

« جبهه پایداری، از گروه‌های اصولگرای ایران می‌گوید در انتخابات ریاست جمهوری از ابراهیم رئیسی حمایت می‌کند. این گروه روز چهارشنبه، اعلام کرد که آقای رئیسی را به عنوان «نامزد اصلح» تشخیص داده است. از محمدتقی مصباح یزدی، روحانی بانفوذ به عنوان «پدر معنوی» جبهه پایداری نام برده می‌شود. اعلام حمایت جبهه پایداری از ابراهیم رئیسی یک روز پس از حمایت جامعه مدرسین حوزه علمیه قم از این نامزد اصولگرای انتخابات ریاست جمهوری ایران روی می‌دهد.»^{۱۱}

۲-۱- چهار دستگی اصولگرایان؛ ناتوانی آنها در رسیدن به اجماع

« در میان اصولگرایان یک تفرقه جدی ایجاد شده است، بخش‌های معتدل و میانه رو اصولگرایان به طرف آقای حسن روحانی گرایش دارند که آقایان لاریجانی و ناطق نوری از این بخش جانبداری می‌کنند. بخش‌های رادیکال اصولگرایان که سهمی از قدرت داشتند ولی به حاشیه رانده شدند، و نیز می‌توان گفت از جنبه‌های ایدئولوژیک، سیاست داخلی و خارجی، گرایش پوپولیستی و احمدی‌نژادی دارند، از آقای رئیسی حمایت می‌کنند. همینطور بخش‌هایی از اصولگرایان که معتقدند سیستم باید متمرکز شود تا از این بحران اقتصادی خارج شود، که می‌توان گروه‌های نظامی، و گروه‌های تکنوکراتی که معتقدند حرکت توسعه ایران شتاب کامل را ندارد، و نیز گروه‌های طبقه متوسط از اصولگرایان که از مساله بیکاری رنج می‌برند، از آقای قالیباف حمایت می‌کنند این گروه‌ها متناسب با وضعیت، شعارهای خاص خودشان را می‌دهند جبهه پایداری از جنبه‌های ایدئولوژیک و نقطه‌نظرهای فکری، و نیز از نظر ترکیب نیروهای نزدیک به آقای رئیسی که عمدتاً نیروهای دولت احمدی‌نژاد هستند، و همچنین با توجه به آینده روحانیت در ساخت قدرت ایران، برای آقای رئیسی، سرمایه‌گذاری می‌کنند. در همین حال، از آنجا که به نظر آنها آقای رئیسی، نماینده بهتری است، با دیگر نامزدها منجمله آقای قالیباف برخورد می‌کنند.»^{۱۲}

«(مجری) از آنجا که اصولگرایان همچنان دچار تشتت آرا هستند، آیا هیچ نشانه‌ای از توافق اصولگرایان بر روی یکی از نامزدها مثلاً آقای رئیسی، دیده می‌شود؟، در این حالت، آیا ممکن است آقای قالیباف برای کناره‌گیری آماده باشد؟، (نامورحقیقی) بخشی از این توافقات به چگونگی صحنه انتخابات، بسیج نیروها، واکنش مردم به مناظره‌ها و تغییرات در روابط جناح اصلاح طلبان بستگی دارد در همین حال، به نظر من حتماً جناح اصولگرای رادیکال، یک فیل افشاگری برجسته‌ای ضد آقای روحانی و تیم‌اش علم خواهند کرد. بعد از آن درباره نامزدشان تصمیم خواهند گرفت. اکنون تنها امکان، کناره‌گیری آقای میرسلیم به نفع آقای رئیسی است. هر چند که آقای قالیباف سفرهای شهرستان‌اش کم شده است اما کمپین‌ها و ستادهای انتخاباتی‌اش فعال هستند. همچنین آخرین شانس آقای قالیباف، کشاندن بخشی از بلوک قدرت به طرف دستگاه‌های اجرایی کشور است که اگر موفق نشود، ممکن است در نهایت به نفع آقای رئیسی کناره‌گیری کند. اما الان چشم اندازی در این مورد وجود ندارد، چرا که گروهی که الان در اطراف آقای رئیسی هستند، به

^{۱۰} - بی بی سی - ۹۶/۲/۱۳

^{۱۱} - رادیو فردا - ۹۶/۲/۱۳

^{۱۲} - علیرضا نامور حقیقی، تحلیلگر مسایل سیاسی ایران از تورنتوی کانادا، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۴

طور جدی با آقای قالیباف اختلاف نظر دارند، از جمله جبهه پایداری، گروه احمدی نژاد و جلیلی. از سوی دیگر، آقای قالیباف می داند که با ادامه فعالیت ستادهای انتخاباتی اش، ممکن است انتخابات به دور دوم کشیده شود، از اینرو بر همین موضوع حساب می کند.»^{۱۳}

« کاملاً دقیق هست (چنددستگی اصولگرایان) و آن مسئله‌ای که مدت ها برای اصلاح طلبان به هر حال آنها را دچار مشکل می کرد الان برای محافظه کاران و اصولگرایان هست که مشکل ایجاد کرده به این ترتیب که در دو تا کاندیدای محافظه کار آقای قالیباف و آقای ریسی بخش های مختلفی از کمپ یعنی رای مردم را دارند به خودشان اختصاص می دهند ... ولی مسئله اصلی این هست که آقای قالیباف هیچ حمایتی را از کمپ بنیادگراها یا محافظه کارها برای خودش جلب نکرده و عملاً با توجه به اینکه افرادی که در واقع ایشان را حمایت می کنند نه طبقه متوسط شهری هستند نه در واقع افراد فقیر جامعه هستند و هیچ طبقه خاصی اجتماعی را ایشان به هر حال حمایت ازشان نمی کنند کارشان خیلی دشوار خواهد بود.»^{۱۴}

۳-۱- اجماع اصولگرایان؛ منوط به مداخله ای از بیرون!

«(مجری) با توجه به اینکه جامعه مدرسین و جبهه پایداری پشت آقای ریسی الان ایستادند آیا آقای قالیباف الان وقتش رسیده که تصمیم بگیرد که باید کنار بکشد یا به نظر شما باقی خواهد ماند؟ (رضا علیجانی) آقای قالیباف سومین بار است که شرکت کرده و شاید تا آخر هم باقی بماند با این تحلیل که هر چند به هر حال ممکن است از بیرون هم مداخلاتی صورت بگیرد اینکه سبد رای های متفاوتی داشته باشند آقای ریسی بیشتر به دنبال رای چفیه به گردن ها و حزب الهی ها و اقشار بسیار فقیر و کم درآمد و مذهبی است آقای قالیباف هر چند نیم نگاهی هم به این اقشار کم درآمد دارد و شعارهایی هم می دهد ولی می خواهد با مانور دادن روی این که مدیر اجرایی قوی است ناراضیان از آقای روحانی را و طبقه متوسط شهری را جذب بکند بنابراین باید صبر بکنیم ببینیم که در روزهای آخر انتخابات جدول رای ها و نظرسنجی ها چه چیزی را نشان می دهد اگر از بیرون مداخله ای صورت نگیرد هیچ کدام از طرفین عقب نشینی نکنند آقای قالیباف هم آمادگی کنار رفتن ندارد در تکه ای هم که به آقای جهانگیری پراند در مناظره اش و گفت که چند روز بعد صداقت شما نشان داده می شود به هر حال این هم قرینه ای است که هنوز نیت عقب نشستن ندارد مگر این که از بیرون مداخله ای صورت بگیرد.»^{۱۵}

۴-۱- نامزدی ریسی؛ زمینه ساز حمایت اصولگرایان میانه رو از روحانی!

«اینکه آقای ریسی هم از یک جهت دیگر برای محافظه کارهای میانه رو کاندیدای خوبی محسوب نمی شوند یعنی به خاطر نزدیکی خیلی بیش از حد ایشان به برخی از افراد دولت آقای احمدی نژاد عملاً قسمتی از محافظه کارها از ایشان فاصله گرفتند و به آقای روحانی نزدیک شدند یعنی در واقع یک کمک خیلی بزرگ به آقای روحانی بود وقتی که آقای ریسی آمدند جلو که ایشان تمام چهره هایی که اطراف شان هستند یا افراد تندرو هستند که واقعا با مردم فاصله زیادی دارند بین گروه های مختلف اجتماعی یا افرادی هستند که به آقای احمدی نژاد خیلی نزدیک بودند این هم بعضی از

۱۳ - علیرضا نامور حقیقی، تحلیلگر مسایل سیاسی ایران از تورنتوی کانادا، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۴

۱۴ - امید معماریان، روزنامه نگار در گفتگو با تلویزیون من و تو - ۹۶/۲/۱۳

۱۵ - رضا علیجانی فعال ملی مذهبی و تحلیلگر مسائل ایران از پاریس در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۳

محافظه کارها برخی از اصولگراها مثل علی لاریجانی و طیف آقای ناطق نوری را کاملاً از آقای ریسی فاصله می دهد و نزدیک می کند به آقای روحانی به نظر من این مسئله هم باعث شده که وزن آقای ریسی در بین اصولگراها یک مقداری آن طبقه در واقع نتوانند جذب کنند»^{۱۶}

۲- تاکید بر ضرورت یکپارچگی ائتلاف اصلاح / اعتدال با محوریت روحانی

۲-۱- حمایت خاتمی از نامزدی روحانی؛ تضمین رای اصلاح طلبان برای روحانی

«... آقای جهانگیری نامزد احتیاطی بود یعنی براساس شایعاتی که آقای روحانی ممکن است ردصلاحیت بشود افراد یک مقدار تندروتر از جریان مقابل وارد مناظره ها بشوند ولی به هر حال از کنار گذاشتن آقای احمدی نژاد به دلایل متعدد و افرادی مثل آقای زاکانی و امثالهم که ممکن بود تهاجمی بیایند و به هر حال از هر شیوه ای هم استفاده نکنند الان تا حدی منتفی است اما درخشش آقای جهانگیری به هر حال ضعف آقای روحانی و برخورد یک مقدار غیر قابل انتظارش را به اذهان آورد ولی آقای جهانگیری هم فکر نمی کنم اصلاً چنین توقعی داشته باشد که نامزد اصلی باشد اما موضع گیری آقای خاتمی و طیف های روشنفکران مستقل، نهضت آزادی و دیگران به نفع آقای روحانی باعث می شود که دو دسته یک مقدار ترغیب بشوند یکی کسانی که مردم هستند اساساً رای بدهند یا رای ندهند دلسرد هستند دوم یک بخشی از اقلیت طبقه متوسط که ناراضی هستند از روحانی و ممکن است تحت تاثیر تبلیغات دیگر نامزدها قرار بگیرند اینجا کمک می کند که آنها هم وارد انتخابات بشوند و هم با اطمینان بیشتری به آقای روحانی رای بدهند در مجموع به هر حال موضع آقای خاتمی موثرتر باشد تا موضع مثلاً جبهه پایداری در افزایش سبد آرای آقای ریسی یا آقای قالیباف»^{۱۷}

«جهانگیری و روحانی هر دو نامزدهای اصلی جناح اصلاح طلب و میانه رو در برابر محمد باقر قالیباف شهردار تهران و سید ابراهیم ریسی هستند که نامزدهای جناح محافظه کارند ... جهانگیری در نخستین مناظره تلویزیونی و سخنرانی های علنی مختلف خوش درخشید به حدی که برخی رأی دهندگان در شبکه های اجتماعی اعلام کردند او بهتر از روحانی است جهانگیری با حمایت سران اصلاح طلبان و توافق با رئیس جمهور روحانی، برای «پشتیبانی» از روحانی در مناظرات تلویزیونی در برابر محافظه کاران در این انتخابات نامزد شد .. محمد خاتمی با آنکه محدودیت های بر ضد او اعمال شده است و مطبوعات حق انتشار عکس و خبرهای مربوط به او را ندارند، همچنان رهبر بلامنازع جناح اصلاح طلب است. او سال ۲۰۱۳ با درخواست از محمدرضا عارف نامزد اصلاح طلب وقت برای کنار کشیدن از انتخابات به نفع روحانی میانه رو، نقش بزرگی در انتخاب حسن روحانی به ریاست جمهوری ایفا کرد. عارف در آخرین لحظات از نامزدی انصراف داد و روحانی در دور اول پیروز شد»^{۱۸}

۱۶ - امید معماریان، روزنامه نگار در گفتگو با تلویزیون من و تو - ۹۶/۲/۱۳

۱۷ - رضا علیجانی فعال ملی مذهبی و تحلیلگر مسائل ایران از پاریس در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۳

۱۸ - خبرگزاری فرانسه - ۹۶/۲/۱۳

۲-۲- لزوم کناره گیری جهانگیری: برای ماندن نیامده بود!

«خیلی آقای جهانگیری واضح گفت برای چی آمدند وقتی که طرف مقابل تمام صداها را دارد و به طرف مقابل به طرف ایشان طرف اصلاح طلب‌ها میانه روها صدایی ندارند ایشان آمدند که صدای آقای روحانی در این مناظره‌ها در این انتخابات قوی تر بکنند و دلیلی دیگر نخواهد داشت و آنطور که ما می شنویم تا قبل از انتخابات ایشان قرار است به نفع آقای روحانی کنار بروند.»^{۱۹}

ج - هراس افکنی با هدف مهندسی فضای انتخابات

۱- انتخاب نشدن روحانی یعنی قوت گرفتن احتمال بازگشت تحریم‌ها

«ورود ابراهیم رئیسی نگرانی‌هایی را در عرصه انتخابات ریاست جمهوری ایران و توافقنامه هسته‌ای به دنبال داشته است.. جانشین احتمالی رهبر معظم انقلاب ایران وارد عرصه انتخابات ریاست جمهوری این کشور شده است و این مسئله سوالات زیادی را برانگیخته است. هنوز هم خیلی‌ها انتظار دارند که «حسن روحانی» رئیس جمهور نسبتاً میانه رو ایران یک دوره دیگر وقتی که ایرانیان در نوزدهم ماه مه به پای صندوق‌های رای می‌روند، پیروز انتخابات شود. اما ظهور ابراهیم رئیسی به عنوان نامزد منتخب محافظه کار، عرصه رقابت را تنگ تر کرده است و باعث ایجاد نگرانی‌هایی در زمینه نفت، توافقنامه تاریخی هسته‌ای و بازگشایی شکننده بازار ایران شده است ری تکیه محقق ارشد شورای روابط خارجی آمریکا در سرمقاله‌ای در روزنامه فایننشال تایمز هشدار داد: بحران بزرگ جانیشینی (رهبر) و مباحثه‌ها و مناظره‌های اقتصادی بحث برانگیز، ممکن است برای روحانی دردسر ساز شود و باعث شود روحانی رئیس جمهور تک دوره‌ای باشد.»^{۲۰}

«محمد خاتمی، رئیس‌جمهوری اسبق ایران، ضمن حمایت از نامزدی حسن روحانی برای انتخابات ریاست جمهوری ۹۶ گفته است: انتخاب نشدن آقای روحانی احتمال بازگشت انزوای بین‌المللی و تحریم‌ها را افزایش خواهد داد... در دوران هشت ساله ریاست جمهوری محمود احمدی‌نژاد، ایران بر سر برنامه هسته‌ای خود با تحریم‌های گسترده بین‌المللی روبه‌رو شد. با روی کار آمدن دولت حسن روحانی در سال ۱۳۹۲، رویکرد تهران در قبال جامعه بین‌المللی تغییر کرد و در نهایت با شش قدرت جهانی در تیرماه سال ۱۳۹۴ به توافق رسید. بر اساس برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) که بین ایران و شش قدرت جهانی توافق شد، ایران بسیاری از فعالیت‌های هسته‌ایش را تعطیل کرد و تحریم‌های بین‌المللی علیه تهران نیز معلق یا برداشته شدند.»^{۲۱}

۲- پیروزی رئیسی یا قالیباف، پایانی بر سرمایه‌گذاری خارجی در ایران!

«... اگر هر یک از رئیسی یا قالیباف برنده این انتخابات شوند، تاثیر قابل توجه منفی بر روابط ایران با دیگر کشورهای دنیا خواهند داشت. هر دوی آنها به سپاه پاسداران ایران، قدرتمندترین نهاد امنیتی ایران، بسیار نزدیک هستند. سپاه

۱۹ - امید معماریان، روزنامه نگار در گفتگو با تلویزیون من و تو - ۹۶/۲/۱۳

۲۰ - پایگاه اینترنتی سی ان بی سی - ۹۶/۲/۱۴

۲۱ - رادیو فردا - ۹۶/۲/۱۳

همچنین بر بخش های بسیاری از اقتصاد ایران نیز کنترل دارد. رئیسی برای جذب سرمایه گذاری خارجی تلاش اندک می کند و یا اصلا هیچ تلاشی نخواهد داشت اعضای سپاه پاسداران ایران از بازار بسته در ایران بیشترین سود را می برند.^{۲۲}

۳- انتخابات ریاست جمهوری، تقابل دو دیدگاه اقتصاد مقاومتی یا تعامل با جهان!!

« با مشخص شدن نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری ایران و نزدیک شدن به روز رای گیری تبلیغات نامزدها آغاز شده و موضوع عمده بحث ها برجام تاثیر اقتصادی آن و وضعیت اقتصادی جاری کشور است در حالی که حسن روحانی برجام و تاثیرات مثبت آن و رشد اقتصادی ایران و برون رفت از بحران رکود و رشد منفی را بزرگترین دستاورد دولت خود در چهار سال گذشته می داند مخالفان که در سپاه، بسیج، امامان جمعه و نهادهای نزدیک به آیت الله خامنه‌ای حضور دارند با انتقاد از برجام و دولت روحانی، توافق هسته‌ای را راه ورود غرب به بازارهای ایران و مخالف اقتصاد مقاومتی می‌دانند که برنامه مورد تاکید آیت الله خامنه‌ای است ... سه نامزد اصولگرا لبه تیز حمله به دولت روحانی را وضعیت نابسامان اقتصادی مردم بیکاری میلیونی و گرانی و تورم قلمداد می‌کنند. آیت الله خامنه‌ای نیز که با دیدگاه های سه نامزد اصولگرا همفکری دارد در ماه های اخیر از وضعیت اقتصادی کشور و دولت روحانی انتقاد کرده است حسن روحانی تنها راه نجات اقتصاد ایران را تعامل کنترل شده با غرب و ادغام تدریجی اقتصاد ایران در بازار جهانی می‌داند و می‌گوید سرمایه گذاری خارجی به تولید و فروش بیشتر نفت، رشد اقتصادی و ادغام ایران در بازار جهانی می‌انجامد و ایران را از انزوا خارج می‌سازد.^{۲۳}»

۴- تلاش روحانی برای بسیج طبقه متوسط با دوقطبی " دولت فشار - دولت تدبیر "

« (مجرى) آیا صحبت های اخیر آقای حسن روحانی که اینها دولت پلیسی و دولت فشار می خواهند، ما می‌خواهیم دولت تدبیر باشیم، در جذب آرایش تاثیری دارد؟ (نامورحقیقی) این انتقاد شما درست است از آنجا که اولویت آقای روحانی، مساله هسته ای و برجام بود، در حوزه سیاست داخلی، یعنی در مورد حصر، فشارهای فرهنگی و اسیدپاشی اقدامی نکرد، و نیز حاضر نبود که در هیچ حوزه ای هزینه ای پردازد. مطلب دیگر اینکه، به نظر می‌رسد مخاطب آقای روحانی، طبقه متوسط است که از سخت گیری‌های فرهنگی گلایه دارند. ولیکن مساله اصلی گروه‌های اجتماعی فرودست به ویژه در شهرستان ها، بیکاری است که الان آقای روحانی در این مورد پرتین صحبت نمی‌کند، بلکه سمت گیری اش برای بسیج کردن طبقه متوسط است به هر حال مساله بیکاری، ناکامی های دولت روحانی در حوزه سیاسی و عقب نشینی هایش به علت مصالحش در سیاست خارجی، بدبینی ها را ایجاد کرده است، اما مهم آن است که در آخرین لحظه، رای دهندگان به صدای آقای روحانی اعتماد کنند به ویژه که گفت، این بار من از کسی نخواهم ترسید. همه اینها به تصمیم رای دهندگان بستگی دارد که آیا به این صدا و ظنین اعتماد خواهند کرد؟، البته الان در مقایسه آقای جهانگیری و آقای روحانی، طبقات متوسط و گروه‌های اجتماعی به آقای جهانگیری با چهره جدید و محکم تر بیشتر اعتماد دارند.^{۲۴}»

۲۲ - روزنامه واشنگتن پست به نقل از کلیف کوپچان مدیر موسسه یوراسیا - ۹۶/۲/۱۴

۲۳ - تلویزیون آمریکا - ۹۶/۲/۱۳

۲۴ - علیرضا نامور حقیقی، تحلیلگر مسایل سیاسی ایران از تورنتوی کانادا، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۴

د- تعیین دستور کار: ضرورت تاکید روحانی بر هزینه‌های سنگین نظامی‌گری در منطقه

« آقای روحانی با توجه به رای سازماندهی شده جریان مقابل و با توجه به تردیدهایی که وجود دارد اگر بخواهد در دور اول برنده باشد بایستی در انتخابات قوی تر برخورد بکند دور پیش (مناظره اول) آقای روحانی وارد برخی نقاط به هر حال حساس و مرزی مثل پرونده هسته ای شد در این دور هم ایشان بایستی وارد بعضی از مسائلی بشود که حتی آقای جهانگیری ممکن است واردش نشود مثل مثلا هزینه های سنگینی که نظامی‌گری در خارج از کشور برای بودجه مملکت دارد و دوره پیش هم ایشان به نوعی گفت، گفت که تا حالا اقتصاد برای سیاست سوبسید داده حالا سیاست باید برای اقتصاد سوبسید بدهد .. در واقع مخالفت بکند به نوعی نارضایتی نشان بدهد الان دعوا سر این هست که عامل مشکلات کشور کی هست؟ اگر این اختلاف و این نزاع برود روی اینکه مانع حل مشکلات چه کسی هست آقای روحانی خیلی راحت می تواند برنده مناظره باشد...»^{۲۵}

ه - مناظره دوم: ارزیابی عملکرد نامزدهای جریان‌های اعتدال و اصولگرا

۱- عملکرد موفق جریان اعتدال؛ روحانی پیشرو و جهانگیری در سایه

۱-۱- مناظره انتخاباتی دوم؛ روحانی فعال‌تر و جهانگیری در سایه

« این دفعه آقای جهانگیری یک خورده مهلت دادند که خود آقای رئیس جمهور که ایشان در واقع معاون ایشان هستند از عملکردشان دفاع بکنند و بیشتر یک مقدار آقای روحانی هم در واقع توانستند از وقت استفاده کنند و بیشتر این دفعه از عملکردشان دفاع بکنند پاسخ‌های خیلی خوبی دادند فکر می‌کنم مشترکا این بار برنده مناظره آقای روحانی و خود آقای جهانگیری بودند»^{۲۶}

۱-۲- ضعف جهانگیری فرصتی برای ظهور و بروز روحانی

« جهانگیری نسبت به مناظره قبل ضعیف تر بود البته ضعیف تر بودن اش یک فرصتی داد به آقای روحانی که چهره اول مقابله با اصولگراها تبدیل بشود و الان ما دو قطبی مشخصی داریم که ان دو قطبی فعلا بین آقای قالیباف و آقای روحانی است. این تلاشی که آقای رئیسی می‌کند حول این دو قطبی همین که خودش را یک چهره مستقل تر نشان بدهد و هم اینکه در نزد مردم بیشتر شناخته بشود این تلاش مهمی است و از این نظر می‌شود گفت که نسبت به دوره قبل خیلی بهتر ظاهر شد.»^{۲۷}

«روحانی در مناظره‌ی دوم نسبت به مناظره‌ی اول تهاجمی تر وارد بحث شد اما همچنان در حوزه‌های سیاسی محدودیت داشت او از سویی به اطلاعات مربوط به پرونده‌های مهم کشور در سیاست خارجی و داخلی دسترسی داشته و مطلع از مشکلات و موانع است اما با لحاظ منافع قشر حاکم در عدم ارائه‌ی آنها نمی‌توانست این اطلاعات را ذکر کند. او به جای پاسخگویی و ارائه برنامه، در موضع اپوزیسیون به انتقاد از بسیج و رادیو و تلویزیون حکومتی و قوه‌ی قضاییه و به

^{۲۵} - رضا علیجانی فعال ملی مذهبی و تحلیلگر مسائل ایران از پاریس در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۳

^{۲۶} - علی اکبر موسوی خوئینی نماینده پیشین مجلس، تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

^{۲۷} - رضا حقیقت نژاد، تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

طور غیر مستقیم سپاه پرداخت. وی تنها در دو دقیقه پایانی وقت خود در مناظره گزارشی واقع بینانه از عملکرد دولت ارائه کرد. گزارش‌های جهانگیری از عملکرد دولت و انتقاد از عملکرد نامزدها (بالاخص قالیباف) ضعیف تر از مناظره‌ی اول (با روحانی از روی متن قبلاً نوشته شده) بود.^{۲۸}

۳-۱- استراتژی جریان اعتدال‌گرا در مناظره دوم؛ دفاع فعال و مستدل

« در استراتژی دولت یعنی آقای روحانی و آقای جهانگیری صرفاً به دفاع از عملکرد دولت نپرداختند و این به نظر من برجسته بود. حمله متقابل خیلی مهم بود بخصوص مثلاً آنجایی که آقای میرسلیم متهم کرده بود دولت را که تحمل نمی‌کند مخالفین خودش را خوب آقای روحانی توانست که به فاکت‌هایی دست بزند که خیلی مهم تر بود. خیلی مهم تر از این بود که حالا به یکی از خبرنگاری یا چیزی گفته شده باشد یا به یک مخالفی نسبتی داده شده باشد از جمله مثلاً دستگیری مدیران سایتهای طرفدار دولت بنابراین مجموعاً من فکر می‌کنم که دولت خیلی با انگیزه تری ظاهر شد^{۲۹}»

۴-۱- فرصت نابرابر جریان اعتدال‌گرا و اصول‌گرا برای پرداختن محور امنیت ملی

« وضعیت امنیت ملی یک بخشی دارد که متأسفانه نامزدها یا حالا بطور مشخص آقای روحانی آقای جهانگیری یا طیف اعتدال و اصلاح طلب نمی‌توانند خیلی وارد آن بشوند و آن محدودیت نقش دولت است و پررنگ بودن نقش در واقع حواشی مثل بیت رهبری خود رهبر شورای عالی امنیت ملی و غیره بخاطر همین تصور می‌کنم که آقای روحانی و در واقع دولت مستقر در اصل ناچار است که از پله دوم شروع بکند به دفاع کردن یعنی به نقش مخرب سایر نهادها مثل دخالت‌هایی که سپاه می‌تواند در این مسایل بکند نمی‌تواند اشاره بکند. ولی در عین حال طرف مقابل که مثلاً امروز در زاویه اپوزیسیون خودش را قرار داده مثل آقای قالیباف مثل آقای رئیسی راحت تر می‌توانند به این موضوعات بپردازند^{۳۰}»

۲- مناظره انتخاباتی دوم؛ جریان اصول‌گرا محوریت قالیباف و انسجام بیشتر

۱-۲- رویکرد منسجم و تهاجمی جبهه اصول‌گرا

« تیم اصولگرا آقای میرسلیم آقای قالیباف و رئیسی امروز یک خصوصیت مهمی که داشتند اینکه هر سه شخصیت تهاجمی داشتند در مناظره قبلی بیشتر آقای قالیباف این رویکرد را داشت و با هم هماهنگ تر بودند و مصداقی تر بحث می‌کردند و بلد بودند همدیگر را پوشش بدهند و به همین جهت نسبت به مناظره قبل پیشرفت داشتند در مجموع می‌شود گفت که آنها روز موفقی را سپری کردند حداقل نسبت به مناظره قبلی.^{۳۱}»

« در مناظره‌ی اول مخالفان دولت پراکنده و ناهماهنگ عمل کردند. در آن مناظره میر سلیم نمی‌دانست نقشش چیست، رئیسی می‌خواست نقش فرا جناحی بازی کند و قالیباف خود را نوک حمله می‌دانست. اما به نظر می‌آید که نوعی تقسیم کار میان سه نامزد مخالف دولت در مناظره‌ی دوم به چشم می‌خورد. راهبرد نامزدهای مخالف دولت در مناظره‌ی دوم به جای کسب امتیاز فردی این بود که به نحو جمعی روحانی را از رای بالاتر در افکار عمومی پایین بیندازند تا انتخابات به

^{۲۸} - مجید محمدی رادیو فردا - ۹۶/۲/۱۶

^{۲۹} - احمد شیرزاد نماینده پیشین مجلس تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

^{۳۰} - محمدعلی توفیقی تحلیلگر سیاسی تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

^{۳۱} - رضا حقیقت نژاد، تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

دور دوم برود. با همین راهبرد بود که سه نامزد مخالف دولت به خوبی به وجوه مختلف ضعف‌های دولت پرداختند و مشکلات را پوشش دادند و اگر موضوعی در انتقادهای یکی جا می افتاد دیگری آن را جبران می کرد. رئیسی عقب افتادگی خود نسبت به قالیباف را در مناظره‌ی اول جبران کرد. میرسلیم نیز موضع تهاجمی تری اتخاذ کرد و روشن تر به انتقاد از دولت پرداخت.^{۳۲}

۲-۲- مناظره انتخاباتی دوم؛ قالیباف با برنامه اقتصادی منسجم و قوی

«آقای قالیباف یک مساله درمورد اقتصادی یک دیدی دارند هشت سال پیش که در انتخابات شرکت داشتند یک مقاله ای نوشته بودند با عنوان دولت توسعه و لزوم بازسازی آن در ایران در انجا یک جمع اوری کرده بودند دیدگاههای مختلف اقتصادی را در مجموع فکر خوبی بود ولی پایان داستان برمی گردند که ما باید در اقتصاد دید سنتی دید امتی داشته باشیم و دور کنیم خودمان از این که همه چیزمان وابسته به خارج است خوب این مساله باز هم الان دارد تکرار می شود»^{۳۳}

۲-۳- قالیباف یا رئیسی؟! ابهام اصولگرایان درباره نامزد نهایی

«به دشواری می شود گفت که رقیب اصلی آقای روحانی آقای رئیسی است. خیلی دشوار است که از حالا پیش بینی کنیم که قالیباف به نفع آقای رئیسی کناره گیری خواهد کرد اما به نظر می رسد آقای رئیسی در سایه حملات و مجموع دیدگاههایی که آقای قالیباف در مناظره پیشین اتخاذ کردند و حتی در روزهای گذشته دارد پیش می برد یک روند فزاینده و یارگیری رو به گسترشی را دارد در پیش می گیرد. هر دوی این نامزدها بمانند تا روز آخر آن وقت مشخص بشود که آیا واقعا آقای رئیسی نامزد اصلی است یا قالیباف.. مجموع خروجی رسانه هایی مثل کیهان خبرگزاری تسنیم خبرگزاری فارس نشان می دهد که آنها هم فعلا مایل نیستند بطور شفاف بروند پشت یک نامزد»^{۳۴}

۲-۴- مناظره انتخاباتی دوم؛ کلی گویی رئیسی و پیشی گرفتن قالیباف در جبهه اصول گرا

«اگرچه در اظهارات دیگر حاضران در مناظره نیز، میزان قابل توجهی از کلی گویی وجود داشت، اما حجم چنین اظهاراتی در سخنان آقای رئیسی، با فاصله زیاد بیش از سه کاندیدای اصلی دیگر بود. نتیجه این شد که اگرچه آقای رئیسی برای رقابت با حسن روحانی به صحنه آمده بود، اما درواقع مناظره را به رقیب اصولگرای خود محمداقبر قالیباف باخت که در مقایسه با او، بسیار جدی تر ظاهر شد.»^{۳۵}

۲-۵- استراتژی جریان اصول گرا در مناظره دوم؛ هجمه برای کشاندن انتخابات به دور دوم

«این احتمال جدی است که آقای قالیباف همه انرژی اعتدال گرایان یا اصلاح طلبان را بطرف خودش جذب کند و در روز نهایی این آقای رئیسی باشد که به عنوان نامزد متمایز با آقای روحانی وارد صحنه بشود و ای بسا که بتواند یک اتفاقی را شکل بدهد مثل سال ۸۴ که ناگهان آقای احمدی نژاد وارد دور دوم شد و رقیب اصلی آقای هاشمی رفسنجانی یاد شد.»^{۳۶}

۳۲ - مجید محمدی رادیو فردا - ۹۶/۲/۱۶

۳۳ - مهران براتی، تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

۳۴ - مرتضی کاظمیان، تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

۳۵ - تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۴

۳۶ - مرتضی کاظمیان، تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

۶-۲- مناظره انتخاباتی دوم؛ قالیباف دنباله روی احمدی نژاد

« آقای قالیباف متأسفانه مثل مناظره اول نشان دادند دارند که جا دقیقاً پای احمدی نژاد را می گذارند که در سال ۸۸ ان نوع متأسفانه دروغ ها تهمت ها را در موقع مناظره دادند. ایشان به صراحت دوباره آمدند به یکی از بهترین وزرا موجود آقای دکتر آشتیانی دوباره تهمت زند بجای اینکه عذر خواهی کنند قوه قضاییه رسماً اعلام کرد چیز قاچاقی نبوده رسماً وارد کشور شده در حد ۲۰۰ میلیون ان هم دختر ایشان کاری داشتند. ۳۷»

۷-۲- مناظره انتخاباتی دوم؛ رئیسی بهتر از قبل و خروج از سایه قالیباف!!

« آقای رئیسی امروز روان تر حرف می زد حملات تندتری متوجه آقای کرد ما می بینیم که در آنجا هم یک دو قطبی بین آقای قالیباف و آقای رئیسی است آقای رئیسی تا امروز یک خانه توانست خودش را از سایه آقای قالیباف بکشد بیرون و با عنوان یک چهره انتخاباتی و یک کسی که حرفهایی برای گفتن دارد مطرح بکند. ۳۸»

۸-۲- رئیسی در موضع ضعف به دلیل تعارض در گفتار و کردار

« این هفته ایشان ضعیف تر بودند علت اش این است که حرفهایش را براساس مسئولیتش بسنجید آن هفته گفت که فرار از مالیات ها را بایستی جلویش را بگیریم که خود مجموعه ای که الان رئیس اش است بالاترین فرار مالیاتی را در کشور دارد. امروز هم گفت فساد فسادهایی که در دستگاهها و سیستم بوروکراسی کشور است چه کسی می تواند با فساد مبارزه بکند قائم مقام قوه قضاییه است دادستان کل کشور بود همه کاره سیستم یعنی آقای رئیسی یک دانشجوی جوانی را بخاطر خواندن یک بیانیه اعدام کرد. یعنی فساد اگر هست قوه قضاییه بایستی برود برخورد بکند آقای رئیسی حرفهایی که می زند با عملی که انجام داده باهاش نمی خواند ۳۹»

۹-۲- مناظره های انتخاباتی؛ تله ۴ درصدی قالیباف برای خود!!

« به کرات از ۴ درصد از جمعیت کشور انتقاد کرد که به گفته او، با سوء استفاده از امکانات ۹۶ درصد دیگر ثروتمند شده اند. بزرگترین مشکل محمدباقر قالیباف، تکرار حساب نشده این عبارت بود. اشارات مکرر آقای قالیباف به "۴ درصد" مسلط بر منابع ثروت، تصویر اقشار بهره مند از نفوذ حکومتی را ایجاد می کرد که خود وی، احتمالاً در میان بسیاری از مخاطبان از جنس آنها تلقی می شد ۴۰»

و - مناظره های انتخاباتی؛ دعوای درون حکومتی و ضرورت تحریم

۱- مناظره انتخاباتی دوم؛ اختلاف خانوادگی در حکومت و بی اعتنایی به مردم

«دعوا دعوی خانگی است دعوی خانواده ای است که حاکم اند و حکومت می کنند گوش شان هم بدهکار حکومت شوندگان نیست. اگر گهگاهی هم بعضی از مسایل مردمی و جامعه را مطرح می کنند زمانی است که می خواهند با ضرب مردم ضرب مسایل جامعه اختلافات بین خودشان را حل کنند و سهم خودشان را کیک تعیین بکنند و در واقع وجه المصلحه قرار می دهند با این حال نامزدهای تایید صلاحیت شده تلاش می کنند تا در برابر دوربین های

۳۷ - علی اکبر موسوی خوئینی نماینده پیشین مجلس، تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

۳۸ - رضا حقیقت نژاد، تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

۳۹ - نورالدین پیرموذن تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۵

۴۰ - تلویزیون بی بی سی فارسی ۱۳۹۶/۲/۱۴

تلویزیونی راه حل هایی برای برون رفت نظام از مشکلات در حوزه های اقتصادی و سیاسی ارائه کنند با این امید که بتوانند بر بالاترین مسند باصطلاح انتخاباتی ایران تکیه بزنند اگرچه براساس قانون اساسی از اختیارات زیادی برای اداره دولت برخوردار نباشند. ۴۱»

۲- مناظره های انتخاباتی؛ قالیباف فاقد صلاحیت و روحانی فاقد اراده برای تغییر

«مهرانگیز کار خواستار توجه به سوابق محمدباقر قالیباف در دوران فرماندهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی شد و عنوان کرد که او «شایسته» ریاست جمهوری نیست. او همچنین حسن روحانی و اسحاق جهانگیری را فاقد توان تاثیرگذاری بر وضعیت حقوق بشر در ایران دانست. ۴۲»

۳- مناظره های انتخاباتی؛ نمایش دموکراسی و تحریم مشارکت سیاسی

«گروه اتحاد برای دموکراسی در ایران، با «نمایشی» خواندن انتخابات ریاست جمهوری ایران از نیروهای دموکراسی خواه و کنشگران سیاسی خواست که در آن مشارکت نکنند. بیانیه این گروه سیاسی روز جمعه ۱۵ اردیبهشت منتشر شده است که در آن با اشاره به نظارت استصوابی شورای نگهبان تأکید می شود انتخابات در جمهوری اسلامی «هیچ گاه عادلانه و منصفانه نبوده است» ۴۳.»

---

۴۱ - ناصر زرافشان حقوق دان، تلویزیون صدای آمریکا ۱۳۹۶/۲/۱۵

۴۲ - تلویزیون صدای آمریکا ۱۳۹۶/۲/۱۴

۴۳ - تلویزیون صدای آمریکا ۱۳۹۶/۲/۱۴